

Motion till riksdagen

1988/89:A278

av Kersti Johansson och Rosa Östh (båda c)

Arbetsmiljön i hemtjänsten

Bättre arbetsmiljö borde vara ett gemensamt intresse för arbetstagare, företag och samhället i stort. Arbets-skador innebär försämrade livskvalitet för den enskilde och stora kostnader för samhället. Dessa kostnader skall ytterst bäras av produktionen.

Centerpartiet har i en särskild motion om arbetsmiljö redovisat sin syn på de övergripande frågorna på arbetsmiljöområdet. Vi har där bl.a. understrukt vikten av att man konkret tar itu med de arbetsmiljöfrågor som uppkommer bl.a. som en följd av förändringarna i samhällsmiljö och på arbetsmarknaden.

I denna motion tar vi särskilt upp arbetsmiljön i hemtjänsten.

Arbetsmiljön för vårdbiträden är ofta tung, både fysiskt och psykiskt. Arbets-skadorna är många och personalomsättningen stor. En mycket stor del upplever sin arbets-situation så att de varken orkar eller vill arbeta heltid. Samtidigt är behovet av mer personal en mycket framträdande fråga. Särskilt gäller detta dem som arbetar i hemtjänsten/hemsjukvården. Genom att en stor del av den tunga vården flyttas ut från institutionerna har arbetet inom hemtjänsten blivit ännu tyngre. Arbetet är dessutom ensamt och påfrestande genom att personalen ständigt möter nya arbetsmiljöer.

Det blir svårare att rekrytera personal till hemvårdsverksamheten, samtidigt som många "hoppas av" från yrket i förtid. Den "hemmafru"-generation som länge utgjort hemtjänstens stomme är nu på väg att försvinna.

Arbetet innebär ofta flera tunga moment – inte minst när vårdtagaren är sängliggande och behöver hjälp med den personliga hygien. Många slutar i hemtjänsten därför att rygg och axlar är utslitna. Flera av de tekniska hjälpmedel som finns, t.ex. för att lyfta en person, är avsedda för institutionsbruk. De är därför mindre lämpliga i en hemmiljö. Av den enskilde kan de dessutom uppfattas som ett motbjudande inslag i det egna hemmet. Det kan bli fråga om grannliga avvägningar mellan hänsynen till vårdtagarens integritet och självbestämmande och vad som är lämpligt ur arbetsmiljösynpunkt.

Riksdagen har vid tidigare behandlingar av centermotioner om hemtjänstens arbetsmiljö hänvisat till socialstyrelsens och arbetarskyddsstyrelsens arbete i denna del (SOU 1988/89:9). Vidare erinrades om socialstyrelsens allmänna råd för hemtjänsten.

Det är värdefullt att arbete pågår om förbättrad arbetsmiljö i hemvården. Men det är långt ifrån säkert att detta arbete leder till tillräckligt snabba

resultat i den enskilda arbetsituationen. Allt fler uppgifter visar att belastningsskadorna ökar dramatiskt och att hemtjänsten därvidlag är värst drabbad.

Mot. 1988/89
A278

Enligt vår mening måste insatserna för hemtjänstens arbetsmiljö omedelbart övergå i aktiva konkreta insatser. Det gäller insatser när det gäller utbildning och fortbildning. Insatser för att med tekniska hjälpmedel och på annat sätt förbättra arbetsmiljön och minska belastningsskadorna. Det gäller arbetstider och schemaläggning av arbetet. Det gäller den psykosociala arbetsmiljön.

Många initiativ tas redan på detta område. Men det är nödvändigt att regering och riksdag ger tydliga signaler till myndigheter och till kommuner och landsting för att utvecklingsarbetet snabbt skall komma till stånd. Regeringen bör ges detta till känna.

Hemställen

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts beträffande behovet av snabba insatser för att förbättra arbetsmiljön i hemtjänst/hemvård.

Stockholm den 25 januari 1989

Kersti Johansson (c)

Rosa Östh (c)

